Løssalg 40 øre.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Nr. 16 — 6. årg.

Fredag 2. mai 1952.

8. MAI

»8. Mai» kommer ut i Kri
Nedre Enggate 20 II. —
40 øre. — Annonsepris kr

115507

Vi jages som fredløst vildt, sier fru Øyvor Hansson

«Der står den mann som er skyld i min tilstand» sier hun, og peker på overlæge Hatlehol

De norske offisersfanger i Buchenwald fikk så mange matpakker at de sendte mat hjem til sine barn i Norge.

Etter manges mening har fru Øyvor Hansson gjort det godt i lagmannsretten. Hun taler distinkt, uhysterisk og med selvopplevelsens troverdighet. I det dramatiske møte med dr. med. overlege Rolf Hatlehol virket hun ste[illegible] og hun hadde grunn til det, hennes helberd ble nemlig ødelagt i fengslet. I sin bitre [illegible] holdning sto overlegen ved hennes sykeseng, sa hun [illegible] hennes innlegg, og overalt har hennes ord om fru Forbeck virket. Det var stille i rettssalen da hun fortalte at fru Forbeck ble revet bort fra sitt 9 måneders barn og [illegible] til små tvillinger og bru[illegible] talt satt i fengsel. Til denne forklaring hadde selveste Dorenfeldt intet å si. Vi har ikke lov til å tro noe, slik som alt nå ligger an, men umulig ville det ikke være om Dorenfeldt her viste litt ridderlighet. Vil han noensinne slippe den store varme inn i hjertet og den overlegne kulde inn i hjernen —, som bannlyser hevn og krisejuss?

Det ble røre i salen, da hun forklarte at hennes daværende mann, som var offisersfange i Buchenwald, fikk så mange matpakker at han sendte mat hjem til sine barn. Her innskjøt lagmann Lunde, at det var i sannhet en ny og interessant opplysning om kostholdet i Buchenwald.

Forøvrig er å bemerke at alle vitneprov i kostholdkapitlet har gitt Harsem avgjort medhold. Særlig over bevisende virket Forbundssekretær Helge Grønstad, tidligere minister Eyvind Blehr, tidligere ordfører Lærum, redaktør Thorstein Lange, den unge Neumann og Jevanord m. fl.

Det som lagmannen synes å ha vanskeligst for å fordøye, er at myndighetene bevisst skulle ha hensatt fangene i den såkalte hungerterror. Men dette var jo den importerte oppskrift for oppgjøret! Den ulovlige unnskyldning er jo de hektiske dager». Vi gjengir her endel av de opplysninger fru Hansson kom med i sin forklaring:

— Jeg har i min artikkel om Dietrich Hildisch ikke nevnt et eneste navn på de menn som jager oss som fredløst vilt like inn i døden, sa Øyvor Hansson i sin forklaring.

— Min artikkel «På lille-Oust» gav bare en blek avglans av den lidelse som Hildisch og hans familie måtte gjennomgå. Og jeg forstår statsadvokaten slik at han akter å dokumentere tiltalebeslutning mot Hildisch. — [illegible] sverte denne hedersmann overfor offentligheten.

Øyvor Hansson sa videre at myndighetene ikke brydde seg det minste om de henstillinger om løslatelse av Hildisch som kom fra dr. Leikvam og dr. Gordon Johnson. Fru Hansson kunne heller ikke forstå at statsadvokaten ville trekke henne til ansvar for det hun hadde skrevet. Det ville vært rensligere å ha latt henne være i fred.

Hildisch's datter ble revet vekk fra sine barn, hvorav den yngste var 9 måneder, sieer Øyvor Hansson videre.

Statsadvokaten: — Opplyste hun ikke at hushjelpen var hos barna? Jeg vil selvfølgelig ikke påstå at en hushjelp er det samme som en mor!

Fru Hansson: — Tenk så elskverdig. Hva ville De ha sagt, hr. statsadvokat, hvis Deres barn bare ble overlatt til hushjelpen, og Deres kone revet vekk?

Overlege professor Rolf Hatlehol er neste vitne. Vitnet forteller at generaldirektør Hildisch ble grundig undersøkt på Ullevål sykehus. Disse undersøkelsene var så grundige at en kunne utelukke at Hildisch var mishandlet i fengslet. — Han opplyste selv at han hadde pådradd seg lyskebrokk i 1943. . . . .

Øyvor Hansson reiser seg:

— Min venn, Dietrich Hildisch, fortalte meg at De opptrådte umenneskelig overfor ham, likeså umenneskelig som De opptrådte overfor meg, hr. professor!

Hatlehol: — Jeg kan ikke huske at denne damen var innlagt på min avdeling!

— Fru Hansson: — Det kan jeg levende tenke meg. Han sto engang ved min seng og så ikke på meg i det hele tatt!

Øyvor Hansson peker på overlegen og sier:

— Der står en av de menn som er skyld i min tilstand i dag. Han sendte meg tilbake til fengslet med en morgentemperatur på 38. Jeg er blitt gjort til invalid av myndighetene og har forsøkt å få reist en erstatningssak, men det kunne en ikke gjøre fra fengslet. Og når jeg nå ser overlæge Hatlehol, er han som en sending fra himmelen. Det går en nemesis gjennom livet!

Fru Hansson vil så fremlegge en erklæring om sin egen sykdom, — men statsadvokaten protesterer.

— Den erklæring har ikke noe med Hildisch-saken å gjøre. Dietrich Hildisch er død, men jeg lever. Jeg taler for de døde!

SKANDINAV!

Den svenske forfatter Ivar Lo-Johannsson, som har vært på reise i Italia forteller: — Jeg har sjelden følt meg så stolt som da jeg en dag i Rom så en hest som ble meget brutalt behandlet og som en slags trøst gikk hen og ga den et eple. Kusken betraktet meg ironisk og sa med et jeip: Skandinav!

Det negative og det objektive vitneprov i Tråenkapitlet

O.r. sakrører Fyhn gikk den enkle sannhett etter i sømmene

Før lagretten skulle avsi kjennelse om Harsems utsagn i Tråenkapitlet måtte ansees å fylle krav til sannhetsbevis —, holdt hans forsvarer o.r.sakf. Halfdan Fyhn et overbevisende og oppriktsvekkende innlegg om det negative og det objektive vitneprov. .. ..

At innlegget var epokegjørende vises best ved at det overhode ikke ble referert i pressen! Det ble derimot statsadvokat Dorenfeldts innlegg, hvis jevne fortreffelighet ikke stemplet det for udødeligheten. Han tok intet hensyn til den fundamentale vesensforskjell mellom vitners prov som intet har sett, og vitner som har sett klart og konkret med en vrimmel av troverdige detaljer. Herr Dorenfeldt må roses [illegible] gjøiler å skaffe sig en lydig presse og lydhørhet på dømmende hold! I små uofficielle konferanser for lærvillige, unge journalister dømmer han et visst organ til en altfor tidlig død. Herr Dorenfeldt vil komme til bladet i sin sorte kappe og sitt tillært kontante vesen og legge dette avskræ i ruiner, for andres mening er ikke så ymdet i den Dorenfeldtske juss. Men det er farlig ikke å måtte anstrenge sine gaver til det ytterste for å vinne pressens og rettens øre. Det slapper den stolte gestalt i lengden og utsetter den for torsadorstøtet og som Halfdan Fyhn leverte i sitt granitspråk om dem som ikke hadde sett — og de som hadde sett — den teologiske kandidat med angstens symbol i sin høyre hånd. Den som ser en ting må i bevisbedømmelsen overvelde den som ikke ser. Han gikk denne enkle sannhet så overbevisen de etter i sømmene, at hun overbevisste stort. Taket i rettssalen hevet sig med ti meter. Jon Skeie smilte ned fra sin himmel. Man savnet bare herr Andenæs fra det juridiske fakultet, eller den dristige prof. dr. jur. Kristen Andersen, dette artistiske innslag i fakultetet som har våget å skrive et forord til Håkon Meyers edle og store bok — «Ett annet syn».

Fyhns foredrag midt i det levende og kjempende retteliv i Norge, i Eidsivating lagmannsrett, hadde fortjent den skjebne å bli lærestoff for juridiske studenter i bevisdømmelse. Det var ekte demokratisk, fordi det kunne forståes av en hvilkensomhelst lagrett som ble instruert om det positive syns gjennomslagskraft mot de teologiske syner, spøkelses-, angst- og stabbursnøkkelteorier.

«U. S. Go H

Alex nedlegger forbud.

[illegible] medarbeider og uforferdede [illegible]redsmann Alexander Lange er en meget beskjeden person. Nå har han [illegible]ren beskjedenhet forbudt oss å [illegible]ge noe referat av hans personlige [illegible]klaring og dueller med motstan[illegible]ren statsadvokat Dorenfeldt, som [illegible]parantes bemerket er meget flink til å få endel til å glemme at han er part i saken.

Lange vil heller ikke at vi skal nevn[illegible] at lagmann Lunde lar ham spil[illegible]le p[illegible] diverse strenger, og at lagretten [illegible]lumi[illegible]nerer hans liv med et humoristisk glimt i sine strenge dommersyne. Han forbyr oss likeledes å nevne sin inntrengende konversasjon med direktør Fredrik Blom (DNOF) i lagmannsretten om visse ting.

— Det er nok for meg, sier han, at jeg får fullt hus og advokat Annæus Schjødt som tilhører. Jeg syntes å se at også han hadde en kjenners ubeskrivelige blink i øyet. Og husk på, sier Lange og han kniper igjen øyet. Den store døde statsperson ville at vi ikke skulle hate noen!

Så får vi lov å nevne, at det var en tragisk omstendighet og tilfeldighet at advokat Gunnar Mellbye kom i skuddlinjen da Lange etter to års forarbeide fant det nødvendig å provosere det offentliges behandling av Hildischkomplekset.

— Jeg ville da ikke på noen måte injuriere Gunnar Mellbye, sier Alex og h[illegible]n er meget alvorlig, ja, så alvorlig at selv Dorenfeldt må tro ham.

Forøvrig priser han i høye toner dommer Bjørtuft i Trondheim, som dømte ham slik at dommen ingen bitterhet eller smerte etterlot seg i sinnet hans. Han kan ikke glemme denne dommer, som skrev så vidunderlige premisser, og som hadde fulgt hans henstilling om ikke å ødelegge hans liv med en frifinnelsesdom.

Alex kan heller ikke glemme at han [illegible]lveste 8. Mai dristet seg til å [illegible] skarpsynte ledelse av den rettslige forundersøkelse, men som den beskjedne og samvittighetsfulle mann Alex er, ber han oss om å dempe litt på den takken for offentlighets skyld. Han vil nemlig ikke at hans takk skal skade den skarpe og hjertevarme dommerprofil i de frelstes leir.

Såvidt vi kan forstå har ikke Lange noe imot en knallende dom. Hovedsaken for ham er at han får lov til å vareta Jon Skeies lesning av loven og en stor norsk industribyggers tarv. Han mener også at vi plikter å kjempe for det vi har kjært — inntil vi dør — trette og lykkelige.

Økende stemning

Amerikansk studieopph rike

Norske aviser er som taktfulle når det g vestlige venner. Leserne for meget som kan virk lig og kanskje gi dem ikke alt er herlighet og vestlige demokratier, so sk[illegible]det et pennesliø til [illegible]slippe med øynene. Johan Borgen har g etpar uker, med vemm i Reise tut, dann har er w I et reisebrev til Dagbla skriver han bl. a.:

[illegible]en på alle svaberg det malt med sto bokstaver «U.S. Go er nok myntet på or SHAPE med dens m merte og sivile funksj er ikke elsket av f institusjonen — og, tisk grunnsyn, irrite vekker minner. Og d at denne stadige hakl går amerikanerne på Det er også begynt å rikanerne alltid å væ ve for morsomheter rike, kloncte turister gale tingene og betale dem. New York Her er begynt å offentlig over billige restauran hvor amerikanerne ka leve som franskmenn»

Dette er Borgens er Frankrike i disse dager. ser utenlandske aviser, uviljen mot amerikanern stigning i de store ves land. Den kjente amerik nalist Marvin Stone h tilendebrakt en flere m

Polens

All makt i

Polen har fått en ny fo i vår og den minner den sovjetrussiske. Den b godkjenner Sovjetunionens av de østlige polske om den røde hær rykte inn land og Russland kjempet te mot Polen. Den besten at det ikke lenger skal ek polsk president. Han erst råd etter sovjetmønster, o en president, to vise en sekretær og elleve and mer.

Et studium av den nye viser at disse femten m virkelige herrer i Polen. fortolke lovene med bin ning for hele samfunnet. makt til å erklære krig, ternasjonale overenskomst føre unntakelsestilstann, h

Sensasjonelle rykter Sovjets planer i Midt-Øst

Tysk general har som oppgave å reise den arabiske verden mot USA og England

Han råder over en hær på 40000 mann — deriblant en stor del av sine SS-offiserer

Hvor bær det henn

Er Harsems riktig — hva

I anledning av de lige fengselsfun rers beedigelse i Ha